

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Nr	ŚLĄSKIE 43
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------

1. Obiekt

7/2

Dawna szkoła ewangelicka

2. Czas powstania

1782 r.

3. Miejscowość

BIELSKO-BIAŁA

4. Adres

ul. Staszica 2/2a

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo śląskie
gmina i powiat Bielsko-Biała

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Biała (od 1951 roku Bielsko-Biała
po połączeniu 2 miast)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo Katowickie
powiat Bielsko-Biała

8. Właściciel i jego adres

Parafia Ewangelicko-Augsburska
Im. Marcina Lutra Bielsko-Biała,
ul. Staszica 2

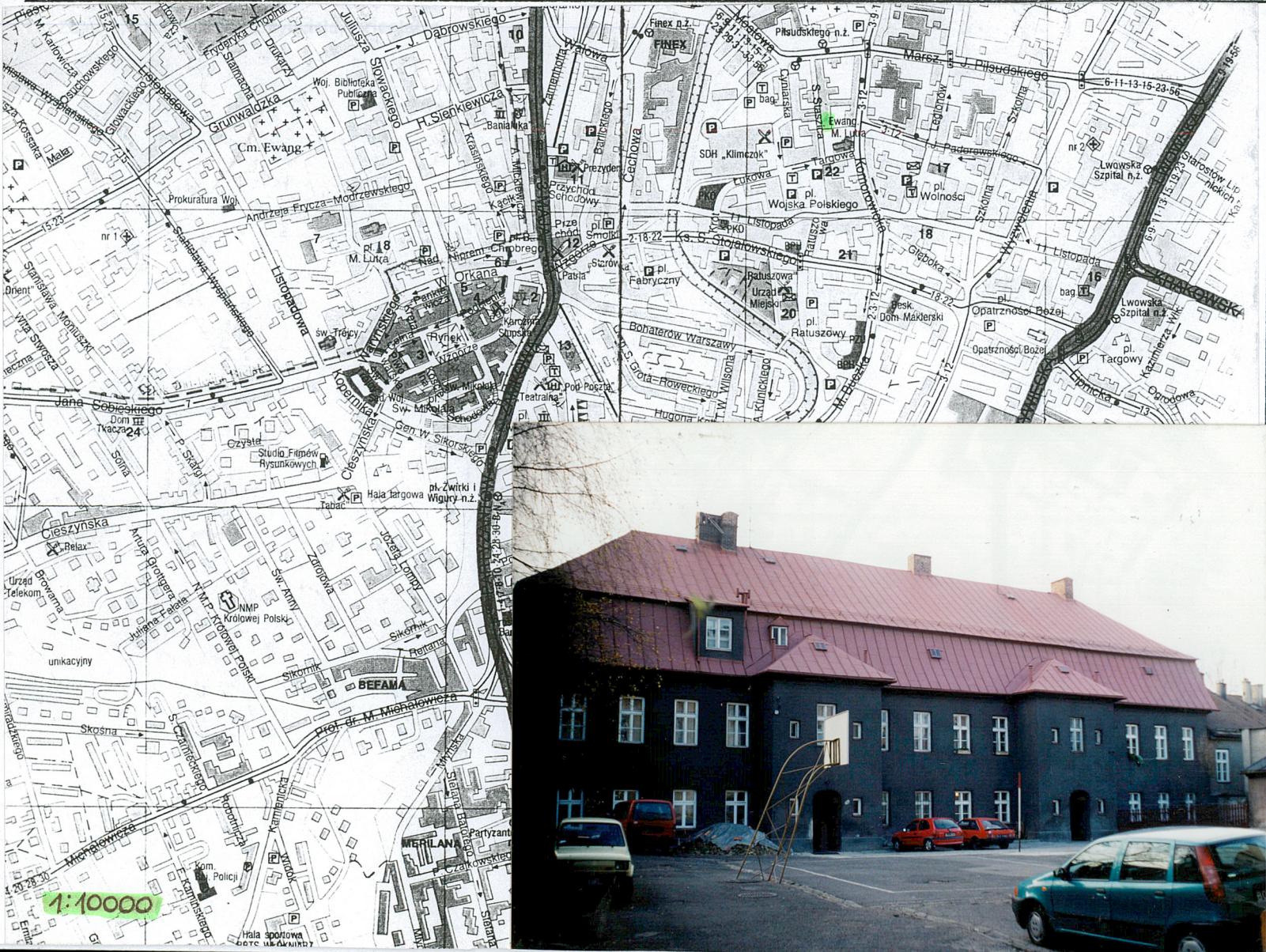
9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

26.02.1860
A- 129/76 02.09.1976 r.

457 2 2.M.1856



Posesja : Wpisana w układ działek lokacyjnych (1723 r.), scalonych ok. 1781 r. W pierzei ulicy budynek, za nim podwórze –boisko. Na zapleczu, w pierzei ul. Komorowickiej gmach „nowej” szkoły ewangelickiej (ul. Komorowicka 13)

Budynek murowany, otynkowany, piętrowy, podpiwniczony z wysokim łamanym dachem naczółkowym , kryty obecnie blachą.

W fasadzie skromny wystrój architektoniczny z czasów budowy: dwa ryzality, zaokrąglone narożniki, gzyms między kondygnacjami i wieńczący. Stolarka bram (2) dwuskrzydłowa, płycinowa z nadświetlem, kon. Wieku XIX. Typ stolarki okiennej: 2-skrzydłowa, 6-kwaterowa. Skromny detal i analogiczna stolarka okienna w elewacji tylnej.

W elewacji tylnej dwa ryzality, na osiach ryzalitów frontowych kryjące sienie i tylne wyjścia.

Wnętrze:

Budynek funkcjonuje podzielony na dwie części: nr 2 i 2a. Numer 2 mieści plebanię na parterze i mieszkanie pastora na piętrze. Numer 2a zajmują mieszkania lokatorskie. Każda z części ma własną niezależną komunikację w postaci oddzielnych wejść do sieni (przelotowych) i klatek schodowych, oddzielnie piwnice.

W części nr 2 sień sklepiona żaglasto na gurtach, sień przelotowa z wyjściem na podwórze. W środkowym trakcie sieni klatka schodowa 1-biegowa, stopnie drewniane. W izbach z prawej strony sieni sklepienia żaglaste segmentowe, z lewej strony stropy drewniane płaskie. Piwnice sklepione kolebkowo. W części nr. 2 zachowana licznie stolarka 2-skrzydłowa płycinowa z głębokimi ościeżnicami.

W części nr 2a w sieni stropy belkowe, drewniane, również w korytarzu na piętrze. Sień przelotowa w środkowym trakcie, schody tunelowe 1-biegowe, drewniane.

W izbach obu kondygnacji stropy drewniane. Stolarka drzwiowa wewnątrz w większości współczesna

Instalacje:

Wod-kan. gazowa, elektryczna

Obiekt zbudowany przez Feuerabenda w oparciu o zezwolenie z 1781 roku jako szkoła ewangelicka.

Od 1787 roku służyła również dzieciom katolickim na wniosek władz krajowych, uzyskując status 3-klasowej szkoły głównej miejskiej.

W 1812 r. młodzież katolicka opuściła szkołę.

W 1823 r. sumptem miejscowego kupca J.F. Seeligera powiększono budynek szkoły przez dobudowę pn. skrzydła, w którym znalazły się mieszkanie nauczycieli.

W 1870 r. szkołę przebudowano na plebanie po wybudowaniu „nowej” szkoły.

Obiekt stanowi czołowy przykład w Białej późnego baroku w typie juzeffińskim.

<p>Kubatura</p> <p>6384 m/3</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>700 m/2</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>Szkoła parafialna ewangelicka</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>Plebania, mieszkania</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1823 r. dobudowa pn. skrzydła z przeznaczeniem na mieszkania dla nauczycieli • 1870 r. przebudowa szkoły z adaptacją na plebanie • 1965 r. zmian pokrycia dachu z papy na eternit, tynkowanie elewacji • 1972 r. wymiana okien • 1981 r. remont ogrzewania co 		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan techniczny budynku średni (w sieni nr 2a widoczne zarysowania pęknięć konstrukcyjnych). Pod względem zachowania wartości zabytkowych stan dobry (od adaptacji na plebanie w 1870 r. budynek funkcjonuje bez większych zmian)</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Należy zbadać przyczyny pęknięć ścian w części 2a i przeprowadzić prace interwencyjne. 2. Wskazany również remont elewacji z przywróceniem tynku gładkiego 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Plan katastralny Białej z ok. 1800 r.
- Plan białej z pocz. XIX w. opracowany przez inż. Rudischa
- Studium historyczno-urbanistyczne białej PKZ Kraków 1992 r.

- Piotr Kenig: Z dziejów luteranizmu w Bielsku-Białej. Bielsko-Biała 2000
- E. Chojecka : Architektura i urbanistyka Bielska-Białej do 1939 roku. Bielsko-Biała 1994 r.
- J. Polak: Przewodnik po Bielsku-Białej. Bielsko-Biała 2000
- Studium historyczno-urbanistyczne Białej PKZ Kraków Kraków 1992 r.
- E. Hanslik: Biała eine deutsche Stand in galizien. Wien-Teschen 1909 r,

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Fotografie archiwalne z 1912 roku i 1917 roku z widokiem na kościół w Bielsku-Białej

Rycina z 1870 r. z widokiem na kościół i plebanie (przedruk w: P. Kenig.....patrz pkt 22)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst.....

mgr inż. Arch. Marek Cempla , listopad 2000 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

mgr inż. Arch. Marek Cempla , listopad 2000 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.

mgr inż. Arch. Marek Cempla , listopad 2000 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

Archiwum SOZ Bielsko-Biała

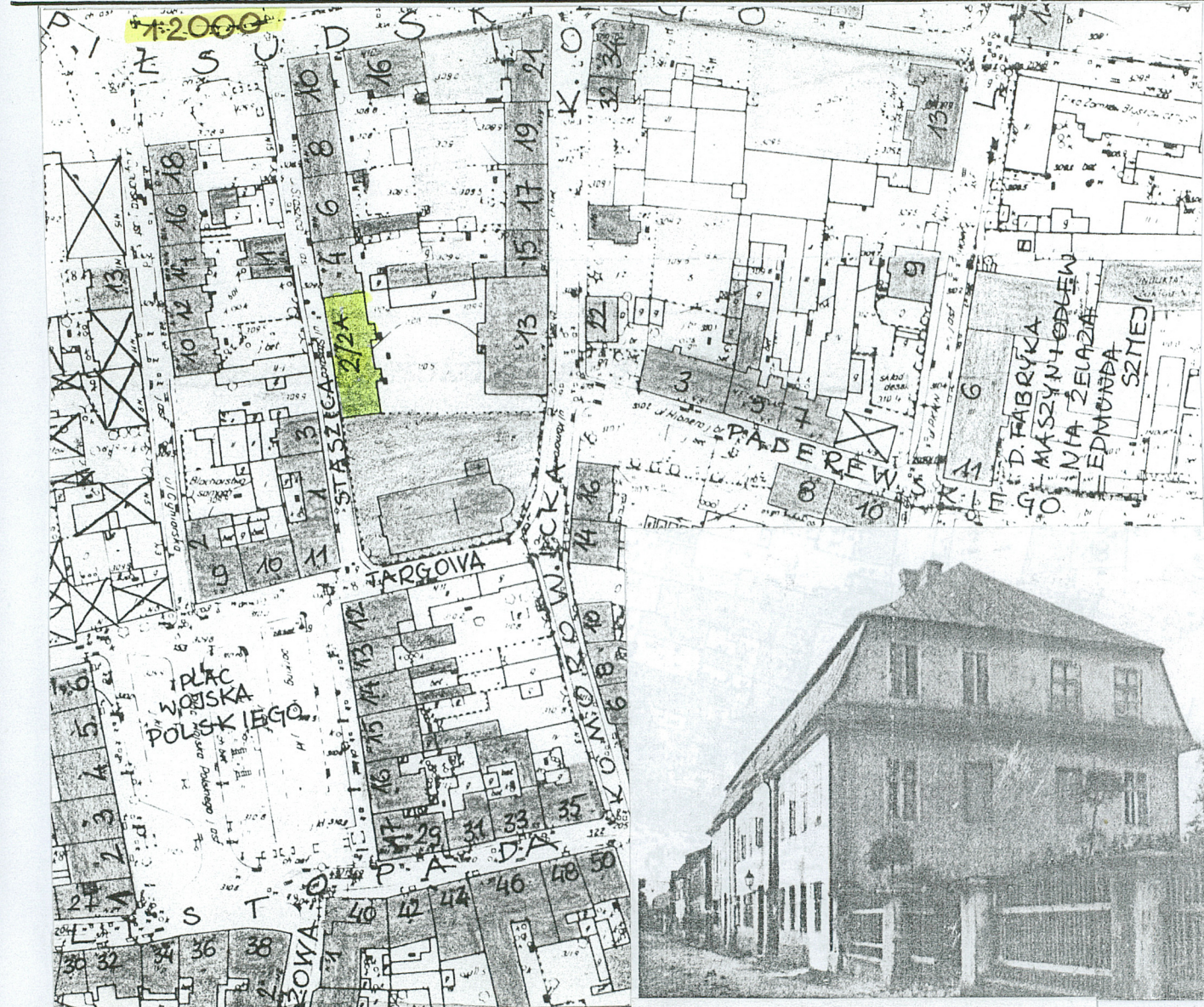
KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Zał. nr 1 i 2

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
BIELSKO-BIAŁA	Dawna szkoła ewangelicka ul. Staszica 2	sytuacja, plan katastr. z 1800r, fot. archiw, zdjęcia



Wkładkę założył: arch. Marek Cempla listopad 2000..

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Bielsko-Biala

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83



Nieskanalizowana, o bitej nawierzchni ulica Staszica w Białej widziana około 1925 r. od strony kościoła ewangelickiego. Na pierwszym planie nieistniejące już w tej postaci ogrodzenie świątyni, a dalej budynek dawnej szkoły miejskiej z 1782 r. (do 1812 r. mieszanej katolicko-ewangelickiej), wybudowanej przez bielskiego budowniczego Feuerabenda. W latach 1812—1870 działała w nim szkoła ewangelicka, następnie plebania. W głębi domy z początku XIX w.

- 1. Stary Rynek z Ratuszem
- 2. Nowy Rynek
- 3. Ul. Wiedeńska (Główna)
- 4. Kościół ewangelicki
- 5. Ul. Cyniarska
- 6. Ul. Łukowa
- 7. Ul. Komorowicka
- 8. Ul. Sukiennicza
- 9. Rogatka miejska i zajazd
- 10. Plac Opatrzności Bożej
- 11. Katolicki kościół paraf. Opatrzności Bożej
- 12. Ul. Nad Potokiem Niwka
- 13. Browar dworski
- 14. Zamek
- 15. Cmentarz katolicki
- 16. Rzeka Biała
- 17. Młyn
- 18. Cmentarz ewangelicki
- 19. Cmentarz wojskowy i żydowski
- 20. Granica miasta



1



2



3

FOT. 1, 3 - WIDOKI SIENI CZĘŚCI PN,
FOT. 2 - WEJŚCIE DO SIENI CZĘŚCI PN

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
BIELSKO-BIAŁA	Dawna szkoła ewangelicka ul. Staszica 2	zdjęcia



1



2



3

FOT. 1, 2 - WIDOK SIENI CZEŚCI
FOT. 3 - SALA PARTERU OD STR.
PD-WSCH (PLEBANIA)

Wkładkę założył: arch. Marek Cempla listopad 2000..

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Bielsko-Biała

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

